

Cuprins

Prefață.....	XXIII
Abrevieri.....	XXIX
PARTEA I. Teoria generală a instituțiilor politice.....	1
Titlul I. Dreptul și statul în sistemul puterii.....	3
Capitolul I. Noțiuni generale despre drept.....	3
§1. Originea și procesul de formare a dreptului	3
§2. Factorii de configurare ai dreptului	19
§3. Definiția dreptului	20
§4. Conceptul de instituție juridică.....	29
§5. Rolul dreptului.....	31
§6. Subiectele de drept	32
§7. Izvoarele dreptului.....	33
§8. Distincția între dreptul natural și dreptul pozitiv.....	34
§9. Distincția între dreptul public și dreptul privat.....	36
§10. Dreptul obiectiv și dreptul subiectiv.....	38
§11. Dreptul constituțional ca ramură a dreptului public	39
Capitolul II. Originea și trăsăturile generale ale instituțiilor politice	50
Capitolul III. Conceptul de stat și procesul formării statelor moderne	
în spațiul european	71
§1. Noțiuni introductive privind statalitatea romană.....	71
§2. Reaparitia formațiunilor statale în spațiul european.....	76
§3. Rolul Bisericii în procesul de formare a statelor moderne	83
§4. Formarea noțiunii moderne de stat	90
§5. Fundamentele teoretice ale conceptului modern de stat	98
§6. Definiția statului.....	106
§7. Critica concepției marxiste asupra statului.....	115
§8. Analiza politologică a statului.....	125
§9. Analiza sociologică a statului.....	126
§10. Analiza juridică a statului.....	131
Capitolul IV. Elementele constitutive ale statului	138
§1. Teritoriul	140
§2. Populația.....	146
§3. Puterea politică suverană.....	157

Capitolul V. Forma statului: structura de stat, forma de guvernământ, regimul politic	166
§1. Conceptul formei de stat	166
§2. Structura de stat.....	167
§3. Statul unitar	167
3.1. Deconcentrarea.....	170
3.2. Deconcentrarea serviciilor publice.....	173
3.3. Descentralizarea	174
3.4. Autonomia administrativă locală	175
§4. Statul unitar complex	184
4.1. Uniunea încorporată.....	184
4.2. Regionalismul	186
4.3. Regionalismul politic	187
§5. Statul compus.....	189
5.1. Uniunile de state.....	189
5.2. Confederațiile de state.....	190
§6. Statul federal	191
§7. Organizarea competențelor în statul federal.....	192
7.1. Principiul autonomiei.....	193
7.2. Principiul participării	194
§8. Evoluția și transformarea federalismului.....	194
§9. Forma de guvernământ.....	195
§10. Regimul politic.....	197
Capitolul VI. Rolul și funcțiile statului.....	199
§1. Conceptul de interese generale.....	199
§2. Criterii de delimitare a funcțiilor statului	200
§3. Clasificarea funcțiilor statului	202
§4. Atribuții esențiale ale statului.....	209
4.1. Monopolul apărării și al constrângerii sociale (armata și poliția)	209
4.2. Crearea și menținerea cadrului juridic	210
4.3. Conducerea relațiilor internaționale	210
4.4. Emiterea monedei naționale.....	211
§5. Atribuții accesorii ale statului.....	211
§6. Extinderea rolului statului în epoca contemporană	211
Titlul II. Teoria Constituției	213
Capitolul I. Noțiuni generale despre Constituție	213
§1. Noțiunea de regim constituțional	213
§2. Noțiunea de constituție.....	217
§3. Originea și caracteristicile constituției cutumiare	232
§4. Originile și caracteristicile constituției scrise.....	238
§5. Raportul între constituția scrisă și cutuma constituțională.....	242
§6. Distanța între puterea constituentă și puterile constituite.....	244

Capitolul II. Adoptarea și revizuirea Constituției.....	249
§1. Situațiile în care se adoptă o Constituție nouă.....	249
§2. Caracterul și legitimitatea constituțională a loviturilor de stat și a revoluțiilor sociale	250
§3. Organismul competent să adopte Constituția	258
§4. Clasificarea constituțiilor după modul lor de adoptare.....	261
§5. Revizuirea constituției.....	262
§6. Distincția între constituția suplă și constituția rigidă.....	263
§7. Revizuirea implicită și falsa revizuire	264
§8. Procedura de revizuire.....	267
§9. Ce dispoziții din Constituție pot fi revizuite?.....	269
§10. Suspendarea și abrogarea Constituției.....	269
Capitolul III. Conținutul Constituției.....	272
§1. Diversitatea statală și asemănări constituționale	272
§2. Caracterul și obiectul de reglementare ale normelor constituționale	273
§3. Principii și norme constituționale care au un rol determinant în stabilirea și funcționarea organismelor de guvernare, precum și în stabilirea formei statului	274
§4. Declarațiile de drepturi	276
§5. Conținutul Declarațiilor de drepturi	277
§6. Dispoziții constituționale care nu au o legătură directă cu organizarea și exercitarea puterilor	280
Capitolul IV. Controlul constituționalității legilor	282
§1. Supremația Constituției	282
§2. Noțiunea de control al constituționalității legilor	288
§3. Controlul constituționalității legilor exercitat de un organism politic.....	288
§4. Controlul constituționalității legilor exercitat de instanțele judecătorești	290
§5. Controlul constituționalității legilor exercitat de un organism politico-jurisdicțional	307
Titlul III. Drepturile și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor.....	309
Capitolul I. Drepturile și libertățile publice.....	309
§1. Evoluția problematicii drepturilor omului.....	309
§2. Fundamentele ideologice, politice și juridice ale drepturilor și libertăților publice	312
§3. Noțiunea de drepturi și libertăți publice	316
§4. Clasificarea drepturilor și libertăților publice.....	318
§5. Noțiunea de îndatoriri fundamentale ale cetățenilor.....	319
Capitolul II. Garanțiile constituționale ale drepturilor și libertăților publice	321
§1. Forme ale garantării drepturilor și libertăților publice	321
§2. Instituția Ombudsmanului	321

Titlul IV. Organizarea și interferența (colaborarea) puterilor.....	326
Capitolul I. Modul de organizare și funcționare a structurilor de guvernare.....	326
§1. Modul de desemnare a structurilor prin care se exercită guvernarea	326
§2. Succesiunea ereditară	327
§3. Cooptarea sau asocierea	330
§4. Alegerea	331
§5. Diferite modele de instituții guvernante	334
§6. Structura organului executiv	336
§7. Structura organului legislativ	339
§8. Organizarea internă a parlamentului	341
§9. Statutul parlamentarilor.....	342
§10. Principii ale organizării activității instanțelor judecătorești	345
§11. Aspecte privind statutul magistraților judecători.....	350
Capitolul II. Principiul separației puterilor.....	355
§1. Originea teoriei separației puterilor.....	355
§2. Consacrarea principiului separației celor trei puteri în opera lui Montesquieu.....	366
§3. Separația puterilor în concepția lui Immanuel Kant.....	370
§4. Suveranitatea poporului și separația puterilor în concepția lui Jean-Jacques Rousseau	372
§5. Consacrarea instituțională a principiului separației celor trei puteri.....	374
§6. Evoluția teoriei separației puterilor	380
Capitolul III. Principalele mecanisme de interferență (colaborare) a structurilor de guvernare.....	386
§1. Noțiunea de mecanisme de interferență a structurilor de guvernare	386
§2. Modalități de acțiune a puterii executive asupra parlamentului	388
2.1. Desemnarea unor membri ai parlamentului de către puterea executivă	388
2.2. Intervenția puterii executive în organizarea internă a activității camerelor legislative.....	389
2.3. Implicarea directă a puterii executive în activitatea legislativă a parlamentului	390
2.4. Prerogativele puterii executive privind finalizarea procesului legislativ	393
2.5. Delegarea legislativă	395
2.6. Dizolvarea parlamentului	398
§3. Modalități de acțiune a parlamentului asupra executivului.....	400
3.1. Intervenția parlamentului în formarea unor autorități executive și în desemnarea unor înalți demnitari ai puterii executive.....	400
3.2. Intervenția parlamentului în activitatea executivului	401
3.3. Intervenția parlamentului asupra existenței unor autorități executive	405

§4. Categoriile tipologice de structuri de guvernare	408
4.1. Regimul confuziei puterilor	409
4.2. Regimul separației rigide a puterilor (regimul prezidențial)	412
4.3. Regimul separației suple sau al colaborării puterilor (regimul parlamentar).....	414
4.4. Regimul semiprezidențial.....	420
Titlul V. Accesul la putere.....	423
Capitolul I. Suveranitatea poporului.....	423
§1. Delimitări conceptuale	423
§2. Raportul între puterea politică și puterea de stat	432
§3. Trăsăturile generale ale puterii politice și ale puterii de stat	435
§4. Rolul și funcțiile puterii de stat	437
§5. Raportul între libertate și autoritate.....	439
§6. Departajarea puterii între majoritatea parlamentară și opoziție.....	449
§7. Principalele teorii privind suveranitatea.....	453
§8. Precursori ai principiului suveranității poporului.....	459
§9. Transpunerea la nivel constituțional a principiului suveranității poporului	465
Capitolul II. Participarea cetățenilor la exercitarea puterii politice (sistemul electoral).....	470
§1. Esența democrației – participarea poporului la conducere.....	470
§2. Dreptul de vot.....	477
§3. Sufragiul censitar	478
§4. Sufragiul intelectual	479
§5. Excluderea de la vot a anumitor categorii de cetățeni.....	480
§6. Votul universal	480
6.1. Exercițarea dreptului de vot universal.....	480
6.2. Procedura alegerilor	481
§7. Sistemele electorale (modurile de scrutin)	484
§8. Scrutinul majoritar.....	484
§9. Reprezentarea proporțională.....	485
§10. Reprezentarea minorităților naționale și a grupurilor de interese speciale	487
Capitolul III. Forme ale organizării politice a poporului: partide politice, asociații și organizații sindicale, grupuri de presiune	488
§1. Conceptul de societate civilă.....	488
§2. Rădăcini istorice ale partidelor politice	512
§3. Conceptul de partid politic	517
§4. Sistemul mono și pluripartidist.....	524
§5. Sistemul partidului unic	524
§6. Sistemul bipartidist.....	527
§7. Pluripartidismul.....	527

§8. Pluripartidismul în care partidele politice gravitează în jurul unui partid dominant.....	529
§9. Structura internă a partidelor politice.....	529
9.1. Partide cu o organizare strictă.....	529
9.2. Partidele fără organizare strictă.....	530
§10. Baza socială a partidelor politice.....	531
10.1. Partidele de cadre.....	531
10.2. Partidele de masă.....	531
§11. Sindicatele.....	533
§12. Grupurile de presiune.....	534

Titlul VI. Regimuri politice contemporane 538

Capitolul I. Analiza tipologică și clasificarea regimurilor

politice contemporane 538

§1. Conceptul de regim politic.....	538
§2. Clasificarea regimurilor politice în gândirea și practica politică ale antichității europene.....	543
§3. Clasificarea regimurilor politice în doctrina constituțională a secolului al XVIII-lea.....	548
§4. Clasificarea regimurilor politice în Principatele Române: Țara Românească și Moldova.....	550
§5. Clasificarea regimurilor politice în epoca contemporană.....	554
§6. Regimurile politice pluraliste.....	557
§7. Regimurile politice dictatoriale sau totalitare.....	562
§8. Caracteristici ale regimurilor totalitare.....	563
§9. Regimurile politice comuniste.....	564
§10. Caracteristici ale regimurilor politice comuniste.....	564
§11. Regimuri politice autoritare (personale).....	565
§12. Regimurile politice mixte.....	566

Capitolul II. Cadrul general al sistemului constituțional

occidental contemporan 569

§1. Conceptul de sistem constituțional.....	569
§2. Diversitatea sistemelor constituționale contemporane și criteriile de tipologizare a acestora.....	572
§3. Fundamentele sistemului constituțional occidental contemporan.....	574
3.1. Concepția occidentală despre „omul cetățean”.....	575
3.2. Principiul legalității.....	579
3.3. Concepția occidentală asupra libertății.....	580
3.4. Democrația și pluralismul politic.....	583
3.5. Separația puterilor și echilibrul între structurile de guvernare.....	587
3.6. Influențe ale creștinismului asupra regimurilor politice contemporane.....	589
§4. Tendințe actuale în evoluția sistemelor politice contemporane.....	590

Capitolul III. Sistemul politic al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.....	592
§1. Unele trăsături generale ale formării sistemului politic britanic	592
§2. Caracteristicile Constituției Marii Britanii	595
§3. Structura de stat.....	595
§4. Partidele politice.....	596
§5. Organizarea și funcționarea Parlamentului	597
5.1. Organizarea și funcționarea Camerei Lorzilor	599
5.2. Organizarea și funcționarea Camerei Comunelor	602
5.3. Funcțiile Camerei Comunelor	604
5.4. Statutul parlamentarilor.....	607
§6. Regele.....	607
§7. Guvernul.....	608
§8. Reforma sistemului constituțional britanic.....	609
Capitolul IV. Sistemul politic al Italiei	610
§1. Premise politice ale Constituției din 1947.....	610
§2. Sistemul de partide	613
§3. Parlamentul	614
§4. Statutul membrilor Parlamentului	615
§5. Președintele Republicii.....	615
§6. Guvernul.....	617
§7. Controlul parlamentar	617
§8. Curtea Constituțională.....	617
Capitolul V. Sistemul politic al Republicii Federale Germania	619
§1. Contextul politico-istoric al formării sistemului constituțional.....	619
§2. Organizarea federativă a statului	621
§3. Sistemul de partide politice	622
§4. Organizarea Parlamentului	622
§5. Statutul parlamentarilor	623
§6. Procedura legislativă	624
§7. Controlul parlamentar	625
§8. Președintele Republicii.....	626
§9. Guvernul.....	627
§10. Tribunalul Constituțional Federal	628
Capitolul VI. Sistemul politic al Statelor Unite ale Americii.....	630
§1. Originea sistemului constituțional american	630
§2. Caracterul federal al organizării statale	631
§3. Autonomia constituțională	633
§4. Inițiativa populară	633
§5. Descentralizarea administrativă	634
§6. Partidele politice.....	635
§7. Puterile constituționale	637
§8. Congresul	638
§9. Funcțiile Congresului	641

§10. Funcția legislativă a Congresului	641
§11. Procedura legislativă	642
§12. Stabilirea taxelor și impozitelor (prerogative fiscale)	643
§13. Reprezentarea cetățenilor	644
§14. Supravegherea Administrației	644
§15. Aprobarea sau respingerea unor numiri în funcție, precum și a tratatelor internaționale.....	645
§16. Președintele Statelor Unite	645
§17. Funcțiile Președintelui Statelor Unite.....	648
§18. Curtea Supremă de Justiție	649
Capitolul VII. Sistemul politic al Republicii Franceze.....	650
§1. Caracteristicile generale ale Constituției din 4 octombrie 1958.....	650
§2. Regimul politic.....	652
§3. Sistemul de partide politice	653
§4. Președintele Republicii.....	655
4.1. Competențele personale	656
4.2. Atribuțiile de decizie.....	656
4.3. Dreptul de veto.....	658
§5. Guvernul.....	658
§6. Cadrul constituțional privind rolul Parlamentului	659
§7. Constituirea și organizarea Parlamentului.....	660
§8. Grupurile parlamentare	662
§9. Statutul parlamentarilor	662
§10. Procedura legislativă	663
§11. Controlul parlamentar	663
§12. Consiliul Constituțional.....	665
Capitolul VIII. Regimul politic al Elveției	667
§1. Formarea sistemului constituțional elvețian.....	667
§2. Principiile generale ale Constituției	673
§3. Raporturile între federație și cantoane.....	675
§4. Inițiativa populară și referendumul	678
§5. Partidele politice.....	679
§6. Organizarea și funcționarea Parlamentului	681
§7. Statutul membrilor Parlamentului	683
§8. Procedura legislativă	685
§9. Controlul parlamentar	686
§10. Consiliul federal	687
§11. Tribunalul federal.....	689

PARTEA a II-a. Sistemul constituțional românesc	691
Titlul I. Dezvoltarea constituțională a statului român.....	693
Capitolul I. Unitate și progres în dezvoltarea constituțională a statului român	693
Secțiunea 1. Rădăcinile și originea organizării constituționale a Principatelor Românești	695
Secțiunea a 2-a. Caracterul evoluției constituționale românești	697
Secțiunea a 3-a. Conceptul și conținutul ciclurilor constituționale.....	699
Secțiunea a 4-a. Dezvoltarea constituțională a Principatelor Române în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. Reforme și proiecte constituționale	704
Secțiunea a 5-a. Constituția „Cărvunarilor”	708
Secțiunea a 6-a. Regulamentele Organice	709
Secțiunea a 7-a. Reforme și proiecte constituționale în anul revoluționar 1848	714
§1. Programe revoluționare și proiecte de Constituție	714
§2. Actul constituțional de la Islaz (9-21 iunie 1848)	714
§3. Programul de revendicări naționale prezentat Adunării populare de la Blaj (2-14 mai 1848)	715
Secțiunea a 8-a. Convenția de la Paris (7 august 1858).....	715
Capitolul II. Monarhia constituțională (parlamentară) 1866-1938.	720
Constituțiile democratice	720
Secțiunea 1. Considerații preliminare.....	720
Secțiunea a 2-a. Constituția din 1866	722
Secțiunea a 3-a. Caracterul plebiscitar și constituant al Hotărârilor de unire a provinciilor istorice românești cu România și ratificarea acestora de către statul român. Problema constituțională după Marea Unire.....	732
Secțiunea a 4-a. Elaborarea Constituției din 1923	740
§1. Anteproiecte constituționale.....	740
§2. Votarea și promulgarea Constituției.....	744
§3. Principiile și conținutul Constituției.....	744
Capitolul III. Dezvoltarea constituțională a României între 1938 și 1944	749
Secțiunea 1. Considerații preliminare.....	749
Secțiunea a 2-a. Constituția din 27 februarie 1938	750
§1. Contextul social-politic al adoptării Constituției.....	750
§2. Principiile Constituției din 1938.....	754
Secțiunea a 3-a. Actele constituționale din septembrie 1940.....	755
Capitolul IV. Organizarea constituțională a României după înlăturarea guvernării autoritare a Mareșalului Ion Antonescu, până la abdicarea forțată a Regelui Mihai I.....	758
Secțiunea 1. Problema constituțională după 23 august 1944	758
Secțiunea a 2-a. Deteriorarea principiilor democrației parlamentare și a mecanismelor constituționale repuse în vigoare la 23 august 1944	764

Capitolul V. Sistemul constituțional socialist. Constituțiile din 1948, 1952 și 1965	767
Secțiunea 1. Trăsături ale sistemului constituțional socialist.....	767
Secțiunea a 2-a. Constituția din aprilie 1948	768
Secțiunea a 3-a. Constituția din 27 septembrie 1952	770
Secțiunea a 4-a. Constituția din 21 august 1965	772
Capitolul VI. Înlăturarea cadrului instituțional al regimului politic socialist prin revolta populară din decembrie 1989 și crearea instituțiilor statului de drept și ale societății civile	774
Titlul II. Principiile generale ale Constituției României din 1991	780
Capitolul I. Necesitatea elaborării unei noi constituții.....	780
Secțiunea 1. Contextul național și internațional al adoptării Constituției României din 1991	780
Secțiunea a 2-a. Etapele elaborării și adoptării Constituției României.....	784
Secțiunea a 3-a. Realitățile naționale și internaționale reflectate în Constituția din 1991	786
Secțiunea a 4-a. Revizuirea Constituției României.....	788
Capitolul II. Principiile reflectate în Constituția din 1991	793
Secțiunea 1. Conceptul de principiu constituțional. Raportul între principiile constituționale și principiile fundamentale ale dreptului	793
Secțiunea a 2-a. Raportul între politică și drept în formarea principiilor constituționale	797
Capitolul III. Caracterele și atributele statului român	799
Secțiunea 1. Elementele de identificare ale statalității și societății românești în etapa actuală	799
Secțiunea a 2-a. Caracterele statului român.....	801
§1. Stat național.....	803
§2. Caracterul unitar	807
§3. Stat indivizibil	808
§4. Stat suveran și independent	809
Secțiunea a 3-a. Atribute și valori supreme ale statului român.....	810
§1. Stat de drept.....	810
§2. Stat democratic	814
§3. Stat social	817
§4. Omul – cetățean (<i>zoon politicon</i>)	818
§5. Constituționalizarea tradițiilor democratice ale poporului român și a idealurilor Revoluției din decembrie 1989	820
Secțiunea a 4-a. Puterea suverană a poporului.....	833
Secțiunea a 5-a. Caracterul teritoriului	835
Secțiunea a 6-a. Forma de guvernământ	836
Capitolul IV. Raporturile stat-cetățean.....	838
Secțiunea 1. Poporul român – titularul legitim al puterii politice	838
Secțiunea a 2-a. Unitatea poporului român.....	844

Secțiunea a 3-a. România – patria comună a tuturor cetățenilor săi	847
Secțiunea a 4-a. Egalitatea între cetățeni și criteriile nediscriminării	849
Secțiunea a 5-a. Dreptul la identitate	850
§1. Identitate etnică și comunitate politică	850
§2. Conceptul de identitate etnică	853
§3. Conceptul de minoritate națională.....	862
§4. Tipuri de identitate etno-culturală	866
§5. Articularea dreptului la identitate cu criteriile nediscriminării.....	871
Secțiunea a 6-a. Statul român și diaspora română	872
Secțiunea a 7-a. Pluralismul – garanție a democrației constituționale.....	872
Capitolul V. Cetățenia română	874
Secțiunea 1. Noțiunea de cetățenie	874
Secțiunea a 2-a. Natura juridică a cetățeniei.....	878
Secțiunea a 3-a. Principiile generale ale cetățeniei române	879
Secțiunea a 4-a. Dobândirea cetățeniei române	879
Secțiunea a 5-a. Încetarea cetățeniei române	882
§1. Retragera cetățeniei	882
§2. Aprobarea renunțării la cetățenie	882
Secțiunea a 6-a. Dovada cetățeniei române	883
Capitolul VI. Raporturile între dreptul internațional și dreptul intern.....	884
Titlul III. Statutul constituțional al cetățenilor români	889
Capitolul I. Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor români.....	889
Secțiunea 1. Tradiții constituționale ale instituției drepturilor și libertăților cetățenești	889
Secțiunea a 2-a. Restrângerea exercițiului drepturilor și libertăților cetățenești.....	891
§1. Cauzele care pot determina restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți.....	894
§2. Condițiile în care poate fi dispusă restrângerea.....	904
Secțiunea a 3-a. Principii comune tuturor drepturilor și îndatoririlor fundamentale.....	906
Secțiunea a 4-a. Clasificarea drepturilor și libertăților fundamentale.....	908
§1. Drepturile social-economice și culturale	909
1.1. Dreptul la muncă și dreptul la protecția socială a muncii (art. 41).....	909
1.2. Dreptul la grevă (art. 43).....	911
1.3. Dreptul la proprietate privată (art. 44)	911
1.4. Dreptul la moștenire (art. 46)	912
1.5. Dreptul la învățătură (art. 32).....	912
1.6. Dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34)	912
1.7. Dreptul la un nivel de trai decent (art. 47)	912

§2. Drepturile politice	913
2.1. Dreptul de vot (art. 36).....	913
2.2. Dreptul de a fi ales (art. 37)	915
§3. Drepturile social-politice.....	918
3.1. Dreptul la liberă circulație (art. 25).....	918
3.2. Respectarea vieții intime, familiale și private (art. 26)	920
3.3. Libertatea conștiinței (art. 29).....	932
3.4. Libertatea de exprimare (art. 30).....	941
3.5. Dreptul la informație (art. 31)	945
3.6. Libertatea întrunirilor (art. 39)	948
3.7. Dreptul de asociere (art. 40).....	951
3.8. Ocrotirea familiei (art. 48)	958
§4. Inviolabilitățile	958
4.1. Dreptul la viață și dreptul la integritate fizică și psihică (art. 22).....	958
4.2. Libertatea individuală (art. 23).....	964
§5. Drepturi-garanții.....	970
5.1. Accesul liber la justiție (art. 21).....	970
5.2. Dreptul la apărare (art. 24)	975
5.3. Dreptul de petiționare (art. 51).....	981
5.4. Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52).....	985
§6. Noțiunea de îndatoriri fundamentale.....	992
6.1. Fidelitatea față de țară (art. 54)	993
6.2. Apărarea țării (art. 55).....	997
6.3. Prestarea contribuțiilor financiare (art. 56)	999
6.4. Exercițarea cu bună-credință a drepturilor și îndatoririlor fundamentale (art. 57)	999
Capitolul II. Avocatul Poporului	1002
Titlul IV. Organismele de suveranitate națională.....	1006
Capitolul I. Parlamentul României.....	1006
Secțiunea 1. Rădăcinile și trăsăturile tradiției parlamentare românești	1006
Secțiunea a 2-a. Bicameralismul.....	1009
Secțiunea a 3-a. Alegerea Parlamentului României (sistemul electoral)	1016
§1. Caracteristicile votului	1016
§2. Stabilirea numărului de mandate.....	1017
§3. Listele electorale	1019
§4. Secțiile de votare	1020
§5. Birourile electorale.....	1021
§6. Candidaturile	1027
§7. Buletinele de vot și semnele electorale	1031
§8. Campania electorală.....	1032
§9. Numărarea voturilor și constatarea rezultatelor obținute în alegeri.....	1034

Secțiunea a 4-a. Organizarea Parlamentului României.....	1037
§1. Introducere	1037
§2. Validarea mandatelor de deputat și senator.....	1039
§3. Configurația politică a Camerei Deputaților și Senatului.....	1041
§4. Alegerea birourilor permanente.....	1047
§5. Comisiile parlamentare	1054
5.1. Natura juridică a comisiilor parlamentare	1055
5.2. Organizarea comisiilor parlamentare	1058
5.3. Comisiile permanente.....	1060
5.4. Comisiile speciale	1064
5.5. Comisiile de anchetă	1065
5.6. Comisiile de mediere.....	1066
Secțiunea a 5-a. Funcționarea Parlamentului.....	1067
§1. Legislatura Parlamentului.....	1067
§2. Sesiunile Camerei Deputaților și Senatului.....	1072
2.1. Sesiunile ordinare.....	1072
2.2. Sesiunea extraordinară	1074
2.3. Convocarea de drept a Parlamentului.....	1076
§3. Ședințele Camerei Deputaților și Senatului.....	1077
Secțiunea a 6-a. Funcțiile Parlamentului României.....	1083
§1. Considerații generale privind funcțiile Parlamentului.....	1083
§2. Funcția legislativă	1088
2.1. Domeniul legii.....	1088
2.2. Competența legislativă diferențiată a celor două Camere ale Parlamentului.....	1093
2.3. Etapele procedurii legislative	1099
2.4. Inițiativa legislativă.....	1100
2.5. Examinarea în comisiile permanente	1108
2.6. Dezbaterea în plenul fiecărei Camere	1109
2.7. Procedura de vot.....	1111
2.8. Medierea.....	1113
2.9. Promulgarea legii	1114
2.10. Proceduri legislative speciale.....	1115
2.11. Publicarea în Monitorul Oficial Partea I	1116
§3. Funcția de informare	1117
3.1. Legitimitatea și conținutul funcției de informare a Parlamentului.....	1117
§4. Funcția de control parlamentar.....	1120
4.1. Trăsăturile și esența raporturilor instituționale între Parlament și Guvern în sistemul constituțional actual	1120
4.2. Considerații generale privind caracterul răspunderii Guvernului față de Parlament.....	1123
4.3. Suportul teoretic al funcției de control parlamentar	1124

4.4. Controlul exercitat prin aprobarea de către Parlament a unor acte ale Executivului	1128
4.5. Acordarea și retragerea încrederii Guvernului	1129
4.6. Întrebările și interpelările	1131
4.7. Moțiunile	1133
4.8. Anchetele parlamentare	1134
4.9. Angajarea răspunderii Guvernului din proprie inițiativă	1135
4.10. Suspendarea din funcție a Președintelui României	1139
4.11. Punerea sub acuzare a Președintelui României	1139
4.12. Solicitarea urmăririi penale a membrilor Guvernului	1140
§5. Funcția de desemnare prin investire, alegere sau numire a unor autorități publice	1141
Secțiunea a 7-a. Actele Parlamentului	1142
§1. Considerații generale. Categoriile de acte	1142
§2. Conceptul de lege. Categoriile de legi	1145
§3. Conceptul de hotărâre. Categoriile de hotărâri	1153
§4. Conceptul de moțiune. Categoriile de moțiuni	1155
§5. Actele politice ale Parlamentului	1157
Secțiunea a 8-a. Statutul deputaților și al senatorilor	1158
§1. Natura juridică a mandatului parlamentar	1158
§2. Nulitatea mandatului imperativ	1164
§3. Durata mandatului parlamentar	1167
§4. Protecția constituțională și regulamentară a mandatului parlamentar	1169
4.1. Incompatibilitățile parlamentare	1170
4.2. Imunitatea parlamentară	1177
4.3. Indemnizația	1186
§5. Răspunderea disciplinară	1186
Capitolul II. Președintele României	1189
Secțiunea 1. Caracteristicile regimului politic instituit de Adunarea Constituantă în 1991	1189
Secțiunea a 2-a. Locul instituției prezidențiale în echilibrarea puterilor în stat	1193
Secțiunea a 3-a. Raporturile instituționale ale Președintelui României cu Parlamentul și Guvernul	1200
Secțiunea a 4-a. Alegerea Președintelui României	1203
Secțiunea a 5-a. Raportul între votul popular și legitimitatea Președintelui României	1207
Secțiunea a 6-a. Personalizarea puterii	1212
Secțiunea a 7-a. Durata mandatului prezidențial	1214
Secțiunea a 8-a. Incompatibilitatea funcției prezidențiale cu orice altă funcție publică sau privată	1216
Secțiunea a 9-a. Regimul imunităților prezidențiale	1218

Secțiunea a 10-a. Răspunderea politică și penală a Președintelui României.....	1219
Secțiunea a 11-a. Atribuțiile Președintelui României	1231
§1. Atribuții prevăzute în Constituție pentru exercitarea căroră Președintele „cooperează” cu alte autorități publice	1232
§2. Atribuții prevăzute în Constituție pentru exercitarea căroră Președintele nu solicită „concursul” altor autorități publice	1233
Secțiunea a 12-a. Actele Președintelui României	1233
§1. Decretele emise de Președintele României și natura lor juridică	1233
§2. Semnificația contrasemnării decretelor Președintelui României de către primul-ministru.....	1237
§3. Pot fi atacate decretelor Președintelui României în contencios administrativ?.....	1238
Secțiunea a 13-a. Vacanța funcției de Președinte al României	1239
§1. Conceptul de vacanță a funcției de Președinte al României	1239
§2. Condițiile constituționale ale instituirii vacanței funcției de Președinte al României.....	1241
§3. Efectele juridice ale instituirii vacanței funcției de Președinte a României.....	1243
Capitolul III. Autoritatea judecătorească	1244
Secțiunea 1. Considerații generale.....	1244
Secțiunea a 2-a. Conceptul de justiție.....	1245
Secțiunea a 3-a. Caracterele constituționale ale justiției.....	1250
Secțiunea a 4-a. Semnificația constituțională a independenței judecătorilor și efectele sale juridice.....	1251
Secțiunea a 5-a. Conceptul de inamovibilitate a judecătorilor.....	1257
Secțiunea a 6-a. Incompatibilitățile constituționale și legale ale judecătorilor	1260
Secțiunea a 7-a. Sistemul organelor judecătorești	1263
Secțiunea a 8-a. Ministerul Public	1263
Secțiunea a 9-a. Consiliul Superior al Magistraturii.....	1267
Titlul V. Organizarea și funcționarea Curții Constituționale.....	1269
Capitolul I. Locul și rolul Curții Constituționale în arhitectura statului român	1269
Secțiunea 1. Opțiunea pentru modelul european de jurisdicție constituțională.....	1269
Secțiunea a 2-a. Natura juridică a Curții Constituționale	1274
Capitolul II. Organizarea Curții Constituționale.....	1279
Capitolul III. Statutul judecătorilor Curții Constituționale.....	1282
Secțiunea 1. Condițiile constituționale de numire în funcția de judecător al Curții Constituționale și verificarea îndeplinirii acestora.....	1282
Secțiunea a 2-a. Problema revocării mandatului de judecător al Curții Constituționale.....	1285

Secțiunea a 3-a. Regimul incompatibilităților impus judecătorilor	
Curții Constituționale.....	1286
Secțiunea a 4-a. Regimul juridic al independenței judecătorilor	
constituționali.....	1292
Secțiunea a 5-a. Răspunderea judecătorilor constituționali	1298
Secțiunea a 6-a. Regimul juridic al imunității judecătorilor	
constituționali.....	1300
Capitolul IV. Competența Curții Constituționale	1302
Secțiunea 1. Aspecte generale ale competenței actuale a	
Curții Constituționale.....	1302
Secțiunea a 2-a. Dreptul de sesizare a Curții Constituționale	1309
Secțiunea a 3-a. Actele și procedurile supuse controlului	
exercitat de Curtea Constituțională	1313
Secțiunea a 4-a. Controlul constituționalității legilor înainte	
de promulgare (controlul anterior).....	1323
Secțiunea a 5-a. Controlul constituționalității inițiativelor de	
revizuire a Constituției.....	1327
Secțiunea a 6-a. Controlul constituționalității tratatelor și	
a altor acorduri internaționale	1329
Secțiunea a 7-a. Controlul constituționalității regulamentelor	
și hotărârilor Camerelor Parlamentului.....	1330
Secțiunea a 8-a. Soluționarea excepției de neconstituționalitate	
(controlul posterior)	1333
Secțiunea a 9-a. Soluționarea conflictelor juridice de natură	
constituțională dintre autoritățile publice.....	1338
Secțiunea a 10-a. Respectarea procedurii pentru alegerea	
Președintelui României	1342
Secțiunea a 11-a. Judecarea contestațiilor care au ca obiect	
constituționalitatea unui partid politic.....	1342
Secțiunea a 12-a. Verificarea respectării procedurii pentru	
organizarea și desfășurarea referendumului.....	1343
Secțiunea a 13-a. Verificarea îndeplinirii condițiilor pentru	
exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni.....	1343
Secțiunea a 14-a. Emiterea avizului pentru suspendarea din funcție	
a Președintelui României	1344
Secțiunea a 15-a. Constatarea existenței împrejurărilor care justifică	
interimatul în exercitarea funcției de Președinte al României.....	1344
Secțiunea a 16-a. Alte atribuții ale Curții Constituționale	1345
Capitolul V. Actele Curții Constituționale.....	1346
Secțiunea 1. Actele prin care Curtea Constituțională își exercită	
atribuțiile.....	1346
Secțiunea a 2-a. De ce deciziile Curții Constituționale au caracter	
general obligatoriu?	1349
Secțiunea a 3-a. Există o tipologie a deciziilor Curții Constituționale?.....	1351

Secțiunea a 4-a. Deciziile interpretative ale Curții Constituționale	1352
Secțiunea a 5-a. Raporturile Curții Constituționale cu alte autorități publice născute ca urmare a deciziilor Curții Constituționale.....	1353
Secțiunea a 6-a. Efectele deciziilor Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unor dispoziții legale din legi, ordonanțe, regulamente și hotărâri parlamentare	1356
Secțiunea a 7-a. Efectele deciziilor Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unor prevederi cuprinse în legi, înainte de promulgarea acestora.....	1357
Secțiunea a 8-a. Efectele deciziilor Curții Constituționale privind constituționalitatea/neconstituționalitatea tratatelor sau acordurilor internaționale.....	1358
Secțiunea a 9-a. Deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor.....	1359
Bibliografie	1361
I. Bibliografie română	1361
A. Tratatate, cursuri, monografii, comentarii.....	1361
B. Studii, articole de specialitate	1377
II. Bibliografie străină	1382
A. Tratatate, cursuri, monografii, comentarii.....	1382
B. Studii, articole de specialitate	1391
Index alfabetic.....	1397
Summary	1407
Sommaire.....	1421